

Betrekken bij
PS-vergadering van
18 december 2019

*De leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de statenadviseur mede te delen.*

Samenvatting

**van de vergadering van de
Statencommissie Omgevingsbeleid**

---

gehouden op 6 december 2019

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

Vrijdag 6 december 2019

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het Staten-InformatieSysteem (SIS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres:

<https://www.drentsparlement.nl/vergaderingen/>.

Aanwezig:

de heer G. Serlie (voorzitter)
de heer M. A. M. Berends (PvdA)
de heer E. Bos (GroenLinks)
de heer R.W. Camies (Forum voor Democratie)
de heer B. van Dekken (CDA)
mevrouw L. van Dijken-te Velde (ChristenUnie)
de heer F.P. Duut (OpDrenthe)
de heer E.E.A.A. van Liempd (GroenLinks)
de heer H. Loof (PvdA)
de heer J.J. Moes (VVD)
mevrouw T. Potharst (Partij voor de Dieren)
de heer H.J. Pragt (D66)
de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie)
de heer J.G.M. Schomaker (PvdA)
mevrouw E. Slagt-Tichelman (GroenLinks)
de heer N.A. Uppelschoten (PVV)
de heer S.J. Vegter (CDA)
de heer H.H. Veldsema (ChristenUnie)
de heer A.J. Voerman (OpDrenthe)
de heer A. Vorenkamp (PVV)
de heer H. van de Weg (SP)
de heer R.J. Wiersema (Sterk Lokaal)
mevrouw B. Zouine (D66)
mevrouw R.R.M. Zuiker (Partij voor de Dieren)
mevrouw F. Zwaan-Alberts (VVD)

mevrouw M.W. Veenstra, statenadviseur

Afwezig:

de heer J.F. Bos (Forum voor Democratie)
de heer R.A.A. Bosch (PvdA)
de heer J.W. Drukker (Forum voor Democratie)
mevrouw A.M. Kleine Deters (D66)
de heer T.A. Koopmans (PVV)
de heer R. Mäkel-van Luttikhuisen (SP)
de heer W.L.H. Moinat (SP)
de heer P. Moltmaker (VVD)
de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal)
de heer J. Smits (VVD)
mevrouw E.C. Vedder-Monaster (CDA)
de heer P.A. Zwiers (PvdA)

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer C. Bijl (PvdA)
de heer H. Brink (VVD)
de heer H.G. Jumelet (CDA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)

Afwezig lid van GS:

de heer Stelpstra (ChristenUnie)

1. Opening

De voorzitter, de heer Serlie, opent de vergadering om 15.00 uur. De afwezigen worden opgenoemd. De heer R.A.A. Bosch (PvdA) wordt vervangen door de heer H. Loof, de heer T.A. Koopmans (PVV) wordt vervangen door de heer N.A. Uppelschoten, mevrouw A.M. Kleine Deters (D66) wordt vervangen door de heer H.J. Pragt en mevrouw E.C. Vedder (CDA) wordt vervangen door de heer B. van Dekken.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

4. Beleidsregels stikstof op basis van toestemmingsverlening Wet Natuurbescherming; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 4 december 2019

Gedeputeerde Jumelet: De toe gemaakte presentatie van het IPO wordt door alle provincies gebruikt om de Staten en alle maatschappelijke organisaties te informeren. De kern van de presentatie wordt gevormd door de pagina's 12 t/m 15. De beleidsregels worden op 10 december vastgesteld. Het kabinet zal op 1 februari 2020 een besluit nemen over de productierechten bij extern salderen.

Samenvattende reactie van de fracties

De Partij voor de Dieren vindt de bekendgemaakte plannen onvoldoende. De afgekondigde maatregelen zijn te weinig gericht op natuurherstel. De fractie vraagt of een beschermde habitat eerst onder de kritische depositiewaarde moet komen, voordat er stikstof bij mag komen. De fractie vraagt naar juridische toetsing van en rechtsongelijkheid door de komende gebiedsregels. De fractie is het niet eens met intern salderen, omdat dat leidt tot het houden van meer dieren, met alle nadelige gevolgen van dien. Verder vraagt de fractie naar de handhaving van de tweejaarstermijn en de wijze van betrekken van maatschappelijke partners en ontvangt graag de adviezen van de landsadvocaat.

De PvdA gaat akkoord met de beleidsregels. Goed dat de beleidsregels op een lijn zijn met die van de minister en er dus geen regels bovenop de landelijke regels komen, dat er eenduidigheid is tussen de twaalf provincies en dat de regels juridisch houdbaar zijn en afgestemd op de Drentse samenleving. De rode draad in het proces is het goede overleg met 'Algemeen belang organisaties'. Hoe willen GS deze organisaties betrekken? Bij de gebiedsgerichte aanpak stikstof zal de nadruk moeten liggen op maatwerk.

Het CDA staat positief tegenover de beleidsregels en vindt dat er naast een ecologische hoofdstructuur ook een agrarische hoofdstructuur moet komen. De fractie pleit voor een gezamenlijke aanpak van klimaat, energie, natuur, milieu en economie: een Deltaplan, gemaakt door een brede staatscommissie, die boven de politiek staat en waarin alle relevante sectoren zijn vertegenwoordigd. De fractie stelt voor dat GS dit plan neerleggen bij het kabinet. De fractie vraagt of alle provincies dezelfde beleidsregels volgen. Verder vraagt de fractie naar overblijvende knelpunten, meldingsplichtige bedrijven, beweiden en bemesten, monitoring en ongewenste ontwikkelingen voor 1 februari.

GroenLinks stemt 'knarsetandend' in met de beleidsregels. De stikstofmaatregelen geven nog niet echt zicht op oplossingen. De fractie wil gebruik maken van kennis en adviezen van andere organisaties en wil dat partijen ook met elkaar praten. De fractie vraagt of er een waarborg is dat er geen vergunningsruimte van andere provincies naar Drenthe komt.

Wil de uitkoopregeling inzetten voor het versneld afronden van Natuur Netwerk Nederland in Drenthe. De extra ruimte tussen de stikstofproducenten en de Natura 2000 gebieden zou een belangrijke buffer kunnen worden en de stikstofdepositie verminderen.

De ChristenUnie is blij met meer zorgvuldigheid en duidelijkheid bij het bepalen van de beleidsregels, alleen is de praktijk van die regels nog niet helder. De fractie vraagt of bij intern salderen nieuwe activiteiten binnen de feitelijk gerealiseerde capaciteit moeten blijven en of bij extern salderen 70% van de feitelijk gerealiseerde capaciteit overgedragen mag worden. De fractie vraagt naar de voorwaarden bij afwijkende percentages bij gebiedsprocessen, wie deze voorwaarden vaststelt en of bij bedrijfsovername een vergunningaanvraag overgedragen kan worden. De fractie vindt de ondertekening van de beleidsregels een taak voor het college van GS.

D66 wil een zorgvuldig proces om de vergunningverlening weer op gang te brengen, waarbij de stikstofdepositie in natuurgebieden drastisch vermindert en herstel van kwetsbare gebieden ten goede komt aan de inwoners van Drenthe. Welzijn gaat boven winst. De fractie vraagt of belangengroepen van inwoners zich onafhankelijk kunnen melden bij de provincie voor gesprekken met het college van GS en op welke termijn er informatie van GS valt te verwachten aan PS over de inhoudelijke maatregelen en de randvoorwaarden van de gebiedsgerichte aanpak en processen. Ook D66 vindt de ondertekening van de beleidsregels een taak voor het college.

Forum voor Democratie wijst op het 'paniekvoetbalachtige' beleid van kabinet, dat zich heeft laten verleiden tot onhaalbare reductiedoelstellingen. Het maatschappelijke gevolg is economische ontwrichting op grote schaal, onbetrouwbare energievoorziening, exploderende energieprijzen en nog groter wordende sociale onrust. Volgens de fractie ligt wijsheid voor de provincie in het zich niet houden aan door Den Haag opgelegd, onmogelijk beleid. Niemand is gehouden aan het onmogelijke.

Sterk Lokaal is blij met de duidelijkheid dat er voorlopig ruimte is voor bedrijfsvoering en geringe kleine milieuwinst bij bedrijfsbeëindiging. De fractie vraagt naar duidelijkheid voor bedrijven zonder vergunning of onder de meldingsplicht en vraagt of boerenbedrijven in twee provincies met verschillende wet- en regelgeving te maken krijgen. De fractie roept het college van GS op om met de betrokkenen en de fracties te blijven communiceren en hen te informeren.

De SP is blij dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt voor het stikstofdossier met de beleidsregels, maar de fractie ziet deze regels slechts als een aanzet om later in overleg met organisaties, belangengroeperingen en branchepartijen tot fundamentele stappen te komen. De fractie verwijst naar de brieven B.1, B.2 en B.5 van de lijst ingekomen stukken, van organisaties die aangeven welke koers gevolgd zou moeten worden. De fractie vraagt of extern salderen ook plaats kan vinden tussen verschillende branches en wat er met de grond moet gebeuren als een landbouwbedrijf stikstofrechten verkoopt. De fractie is blij dat er niet met stikstofrechten gespeculeerd kan worden.

De VVD merkt op dat er sinds de jaren '90 al een stikstofreductie van 65% heeft plaatsgevonden. De fractie vraagt of de provincie bij het vrijwillig stoppen van boeren alleen de stikstofrechten opkoopt of hele bedrijven en of Drenthe huizenbouw in West-Nederland mogelijk gaat maken. De VVD vindt het belangrijk dat de nieuwe beleidsregels niet van toepassing zijn op bedrijven die ongewijzigd hun bedrijfsvoering voortzetten. De fractie maakt zich zorgen over de dier- en fosfaatrechten en over het beweiden en bemesten. De fractie wil in de gebiedsgerichte aanpak vormgeven aan de Natuurinclusieve landbouw. Het college kan de beleidsregels ondertekenen, hoewel de fractie niet heel enthousiast is.

OpDrenthe begrijpt dat de huidige kortetermijnmaatregelen, het intern en extern salderen, gesteund worden door standsorganisaties in Drenthe en hoopt dat dit wat rust en perspectief geeft. De fractie pleit voor een grote maatschappelijke discussie, die duidelijkheid en perspectief geeft voor de hele samenleving. De fractie vraagt of een spoedwet, al dan niet juridisch getoetst, aangevochten kan worden bij de Raad van State en of Nederland weer terug is bij af als deze wet niet goedgekeurd wordt in de Eerste Kamer. De fractie heeft geen bezwaar tegen de beleidsregels, maar is niet zo positief over een breed draagvlak op lange termijn.

De PVV vindt dat de economie voortdurend onnodig juridische blokkades en bureaucratie tegenkomt en zal tegenkomen. Er komt nog geen duidelijkheid voor bouwbedrijven. De fractie vindt dat uitgangspunten en doelen van de PAS in het verleden, de PFAS nu en de biodiversiteit niet te berekenen zijn. De fractie vraagt naar voorwaarden bij extern salderen met minder dan 30%, of er een peildatum is voor ingebruikname bij intern salderen en wat het college van GS wil doen aan de regelgeving m.b.t. stikstofuitstoot beperkende innovatie bij melkveehouders. De fractie roept op tot herbezinning en stemt niet in met de beleidsregels.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Jumelet geeft aan dat de minister bepaalt of het advies van de landadvocaat van 10 december beschikbaar komt ter inzage. Hij beaamt dat de nieuwe beleidsregels maar een kleine bijdrage aan de oplossing van de stikstofproblematiek leveren. Een totaal aanpak voor verlaging van de stikstofemissie bestaat uit bronmaatregelen of generieke maatregelen, gebiedsgerichte aanpak en beleidsregels. Bij de gebiedsgerichte aanpak is maatwerk nodig. Het college van GS wil hiervoor het huidige programma 'Natuur en platteland' gebruiken en wil met zoveel mogelijk partijen overleggen om te zorgen voor draagvlak. In januari 2020 spreekt het college over de gebiedsgerichte aanpak.

In heel Nederland wordt onderzoek gedaan naar bedrijven zonder natuurbeschermingsvergunning uit alle sectoren. De oplossing moet gezocht worden in de gebiedsprocessen. Het college van GS zal toezien op emissiearme techniek t.b.v. de stikstofreductie. De tweejaarstermijn hoort bij de PAS en wordt bij oude situaties gehandhaafd. Bij nieuwe situaties bestaat een latente ruimte.

Bij intern salderen wordt gezocht naar een standstill, bij extern salderen is er daling van 30% aan de orde. Bij toepassen van andere percentages dan 30% moet gekeken worden of de vergunning houdbaar is en of systeem goed is. Hierbij wordt uitgegaan van de feitelijk gerealiseerde stalcapaciteit.

Bij bedrijfsovername binnen de familie gaat de vergunning mee. Het college van GS, de provincie, stelt de beleidsregels en voorwaarden vast. Vergunningen voor extern salderen kunnen nog niet verleend worden. Extern salderen tussen bedrijven kan, maar het college wil door het ontwikkelen van instrumentarium voor 1 februari, voorkomen dat de rijksten het Drentse platteland in handen krijgen. Extern salderen blijft binnen de provincie.

Er is nog geen beleidsregel voor meldingen en voor bedrijven zonder vergunning, maar er zal wel aan gewerkt worden. Zolang er geen oplossing is, zullen de provincies hier niet op handhaven.

Er moeten nog afspraken gemaakt worden over het opkopen van bedrijven. De grond kan na verkoop van stikstofrechten gewoon gebruikt worden.

De natuur wordt via twee sporen in stand gehouden: via stikstofproductie en via natuurherstelmaatregelen. Er wordt nu overlegd met alle betrokken organisaties om het herstel van de veertien Natura 2000 gebieden te versnellen en de natuur robuuster te maken. Hiervoor heeft de minister extra middelen toegezegd. Er wordt gewerkt aan een goede verhouding tussen economie en ecologie.

Er worden kritische depositiewaarden in Drenthe overschreden, maar de leefomgeving wordt als positief ervaren. Juridische toetsing heeft plaatsgevonden en de landadvocaat heeft daar adviezen over gegeven. Het college van GS wil graag eenduidigheid in de rechtsongelijkheid, maar de situatie is in elke provincie verschillend. Eenduidigheid kan pas worden verkregen, als alle provincies de beleidsregels hebben vastgesteld. Het voornemen is dit als provincies samen te doen, om zo tot gelijke uitvoering van de beleidsregels te komen. De spoedwet is een zaak van het kabinet en de minister. De beleidsregels om vergunningen te verstrekken onder de Wet natuurbescherming, zijn een zaak van de provincies. Gedeputeerde Jumelet denkt bij het door het CDA genoemde Deltaplan aan de presentatie 'Panorama Nederland', waar veel vraagstukken en hun onderlinge relatie aan de orde zijn gekomen. De rijkshoofddirectie laat de resultaten van de metingen over stikstofreductie in Natura 2000 gebieden monitoren. Het college van GS zal de Staten hiervan op de hoogte houden.

Gedeputeerde Kuipers geeft aan dat voor een juridisch haalbare beleidsregel een depositiedaling van stikstof ingezet moet worden via de pijlers vergunningen en bronmaatregelen. De beleidsregels zijn er om op korte termijn weer vergunningen te kunnen verlenen. Binnen de vergunningen zijn drie situaties van kracht: bestaande vergunningen, intern salderen en extern salderen. Alle bestaande vergunningen die onherroepelijk zijn, ook die recentelijk onder de PAS zijn uitgegeven, blijven van kracht en de vergunde activiteit kan worden uitgevoerd. Voor salderen wordt uitgegaan van de feitelijk gerealiseerde capaciteit. Er is geen sprake van een termijn. Voor intern salderen wordt uitgegaan van minimaal een standstill, gelijk blijven van het stikstofniveau, bij extern salderen van een overall daling van het stikstofniveau. Op basis van de casuïstiek, eerder botsproeven genoemd, en conform het advies van de RvS, kan een feitelijke depositie daling ingezet worden via vergunningen, maar niet via bronmaatregelen. De beleidsregels zijn niet van toepassing op meldingsplicht of bedrijven zonder vergunning. Voor bedrijfsovername op dezelfde locatie is geen nieuwe vergunning nodig.

Bij provinciegrensoverschrijdende projecten of bedrijven wordt gekeken naar effecten op Natura 2000 gebieden en niet naar provinciegrenzen. Salderen kan alleen binnen eenzelfde Natura 2000 gebied. Extern salderen is tot 1 februari niet mogelijk voor veehouderijen. Dit geldt voor bedrijven met dier- en fosfaatrechten, dus ook voor schapen- en geitenhouderijen. Directe stikstofdepositie van buiten Drenthe zal klein zijn. Het gaat bij intern en extern salderen om vrij lokale maatregelen. Voor intern salderen bestaat geen peildatum. Voor extern salderen is er een peildatum bij het in werking treden van de beleidsregels, op dit moment 13 december. Bovendien wordt er gekeken naar de gerealiseerde capaciteit op het moment van aanvraag van de nieuwe vergunning. Vergunningen kunnen worden verleend op basis van de Wet natuurbescherming en stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden. De saldonemer heeft dus geen grond nodig om rechten te kunnen kopen. Wel heeft de saldonemer middelen nodig om het vergunde project uit te kunnen voeren. De vergunningverleningen via de beleidsregels zijn aanvechtbaar via de normale procedures.

De voorzitter geeft aan dat het college van GS dinsdag 10 december zal besluiten of zij een handtekening onder de beleidsregels zet of niet. Er zijn vijf partijen die wat positiever over de beleidsregels denken (PvdA, VVD, CDA, GroenLinks en OpDrenthe), drie partijen die negatief tegenover de beleidsregels staan (Forum voor Democratie, PVV, Partij voor de Dieren) en vier partijen die zich op de vlakte hebben gehouden (D66, ChristenUnie, SP en Sterk Lokaal). De fracties zijn vrij om moties in te dienen op de vergadering van Provinciale Staten van 18 december.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp voldoende is behandeld.

5. Ingekomen stukken

De ingekomen stukken B.1 t/m B.6 zijn meegenomen bij agendapunt 4.

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.13 uur.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 22 januari 2020.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 22 januari 2020.

, voorzitter

, statenadviseur